

AIVOJEN DOPAMIININ TAKAISINKULJETTAJAPROTEIINIEN GAMMAKUVAUS

Sinulle on varattu aika isotooppiosastolle ____/____ 20____ klo ____.

PERIAATE

Tutkimuksessa kuvataan radioaktiivisen merkkiaineen avulla dopamiinivälittäjäaineita aivojesi hermopäätteissä.

ESIVALMISTELUT

Ei esivalmisteluja. Tutkimuspäivän aamuna voi syödä, juoda ja ottaa lääkkeesi tavalliseen tapaan.

TUTKIMUKSEN SUORITUS

Aluksi saat suun kautta nautittavaa suoja-ainetta sekoitettuna veteen, joka suojaa kilpirauhastasi säteilyltä. Noin puolen tunnin kuluttua ruiskutetaan merkkiaine kyynärtaipesi laskimoon. Pistosta voi verrata verinäytteen ottoon. Kuvaus tehdään n. 3 tunnin kuluttua aineen pistosta, jolloin merkkiaine on kulkeutunut verenkierron mukana hermopäätteisiin. Päätäsi kuvataan noin puolen tunnin ajan. Kuvauksen aikana sinun tulee olla täysin liikkumatta. Kuvaus on kivuton. Merkkiaineen pistämisen ja kuvauksen väliajalla saat lähteä sairaalasta.

TUTKIMUKSEN JÄLKEEN

Tutkimusaine ei vaikuta vointiisi ja se häviää elimistöstä parin vuorokauden kuluessa. Kuvat lähetetään OYS:iin analysoitavaksi ja tutkimustulokset menevät sinua hoitavalle lääkärille.

HUOMIOITAVAA

Raskauden aikana tutkimusta ei tehdä.

Imetys: Radioaktiivinen merkkiaine siirtyy äidinmaitoon. Pidä imetyksessä 3 vuorokauden tauko. Radioaktiivisuuden vuoksi sinun on syytä välttää pitkäkestoista oleskelua pienten lasten ja raskaana olevien naisten kanssa parin päivän ajan.

Lääkitys: Jotkut lääkkeet tai aineet voivat heikentää kuvauksen laatua. Kerro lääkärillesi, jos parhaillaan käytät tai olet äskettäin käyttänyt lääkettä, jonka vaikuttava aine on kokaiini, amfetamiini, metyyllifenidaatti (Ritalin®, Concerta®, Equasym®), modafiniili (Modiodal®, Provigil®), Bupropioni (Zyban®).

Mikäli sinulla on kysyttävää tutkimuksesta, voit soittaa isotooppiosastolle numeroon 040 653 4221.

Mikäli tarvitset vuodepaikkaa tutkimuspäivänä, ota yhteyttä ajan lähettäneeseen yksikköön (osasto 12 tai neurologian poliklinikka). Neurologian poliklinikan sihteerin puh. (06) 826 4363.

Ajanvaraus on peruttava viimeistään viikkoa ennen varattua aikaa. Peruuttamattomasta ajasta perimme kulloinkin voimassa olevan asiakasmaksulain mukaisen sakkomaksun, joka on ilmoitettu sairaalan nettisivuilla.

Huom. lisätietoja isotooppitutkimuksesta on seuraavalla sivulla.

Hyvä tietää ennen isotooppitutkimusta**Mikä isotooppitutkimus on?**

Isotooppitutkimuksessa annetaan potilaalle pieni määrä radioaktiivista isotooppia yleensä kyynärvarren laskimoon. Tutkimusaine hakeutuu haluttuun elimeen, jota kuvataan gammakameralla. Pistoksen jälkeen joutuu ehkä odottelemaan ennen kuin kuvaus voidaan aloittaa. Kuvauksen aikana tulee olla liikkumatta kuvauspöydällä. Gammakamera on hyvin lähellä potilasta, jotta saadaan hyviä ja tarkkoja kuvia. Isotooppikuvausta varten ei yleensä tarvitse riisuuntua. Kaikki metalliesineet on kuitenkin poistettava kuvausalueelta.

Onko radioaktiivinen aine vaarallista?

Potilaan saama säteilyannos on yleensä verrattavissa tavalliseen röntgenkuvauksessa saatuun säteilyannokseen. Isotooppitutkimuksissa käytettävät aineet eivät yleensä aiheuta sivuvaikutuksia.

Entä jos potilas on raskaana?

Isotooppikuvauksia ei tehdä, jos potilas on raskaana tai jos raskaus on mahdollinen (kuukautiset myöhässä?). Tutkimusaine saattaa kulkeutua myös sikiön verenkiertoon eikä isotooppitutkimuksia siksi yleensä tehdä odottaville äidille. Isotooppitutkimuksen jälkeen ei yleensä tarvitse välttää raskaaksi tulemistä.

Voiko imettämistä jatkaa?

Radioaktiivista isotooppia voi erittyä äidinmaitoon. Isotooppiyksikössä tulee ilmoittaa ennen tutkimusaineen antoa imettämisestä, niin potilaalle annetaan ohjeet imetystauon pituudesta. Imetystauko on yleensä yksi vuorokausi.

Voidaanko näitä tutkimuksia tehdä lapsille?

KYLLÄ. Lapsille annetaan pienempiä annoksia radioaktiivista ainetta kuin aikuisille. Annos lasketaan tarkasti lapsen painon mukaan.

Voiko saattaja olla mukaan?

KYLLÄ. Pieniä lapsia ja odottavia äitejä emme kuitenkaan suosittele ottamaan mukaan isotooppiyksikköön.

Mitä tutkimuksen jälkeen?

Syödä ja juoda voi aivan normaalisti. Tutkimuksen jälkeen on yleensä hyvä juoda tavallista enemmän lopun päivää ja tyhjentää virtsarakko heti, kun tulee tarvetta. Tämä auttaa tutkimusainetta huuhtoutumaan pois kehosta.

Voiko hoitaa lapsia?

Lopun päivää on vältettävä läheistä kontaktia lapsiin. Lasta ei ole hyvä pitää vieressä tai sylissä pitkiä aikoja (yli puoli tuntia). Näin säästetään lasta säteilyltä.